

آبونه شرائطی

داخلی ، خارجی هریر ایچون
سنه لکی (۲۰۰) ، آلتی آیلنی
(۱۲۰) غروشدور.

[نسخه سی ۵ غروش
سنه لکی ۵۲ نسخه در .]

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسئله موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدله
یازیلر اعاده اولونماز .

الکشاف

تصویر

اخطارات

آدرس تبدیلنده آبرجه بش
غروش کوندربلیدر .

مکوبلرک امضالری واضح
وارفوناقلی اولسی و آبونه صره
مهروسی محتوی بولنسی لازمدر .

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولنلرینک آدرسارینک فرالسر
جده یازلسی رجا اولنور

پاره کوندربلیدیکی زمان نه به دائر
اولدینک واضحاً بیلدیرلسی رجا
اولنور .

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفته ای مجموعه اسلامی در

اتباعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

باس محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

جلد ۱۵

۱۲ ایلول ۱۳۳۴

پنجشنبه

۶ ذی الحجه ۱۳۳۶

عدد : ۳۶۹

اسرار قرآن

مقدمه

قرآنک اسالیب و عباراتی

افادات سالفه دن قرآن حکیمک صرف عرب لسانی اوزره نازل اولدینی، طرز بیانده عربک مآلوف اولدینی ادای معانی طریقلرندن آیریلما دینی آکلاشیلدی. بونک حکمتی ده قرآنک اعجازینی تسلیم خصوصنده عربیه وسیله تعالی اوله بیله جک برجهت بر اقامق، ادای مزام خصوصنده عینی شرائطه تابع اولدینی حالده نظیرینی سویله مکدن، اورتیه اوعیارده برسوره قویه بیلمکدن عاجز قالش اولدقلرینی عالم نظرنده اثبات ایتک اولدینی مرتبه ثبوتیه واصل اولدی.

بویله برغایه الحاسیه درکه منزل قرآن اوصاف ذاتیه سندن بحث، یاخود قوللریله جریان ایدن شئون حکایه ایلدیکی زمان عربک قوللاندینی اسلوبلره، محاوراتده رعایت ایتدیکی شیوه لره مخالف برلسان قوللانماشدر.

بو حقیقتی لسانده حقیقی بر سلیقه سی، راسخ و متین ملکه سی اولانلر بک کوزل آکلارلر. فقط اوله آدملر وارکه عربک مرانی افاده ایچون مراجعت ایتدیکی کونا کون شیوه لری احاطه ایده میورلر؛ بومعظم و قیمتدار لسانک السنه سائرده دن مدارتمایزی اولان اینجه لکله عقل ایردیره میورلر. اونک انکلیز، فرانسه، المان کی اجنبی اقوامک بیله قید و تدوینی اوغورنده برحقوق امکله صرف ایتدکاری محاسن و مزایاسنه آشنا بولنمیورلر. نیجه کسه لر وارکه لسانک روحیه استیناس ایده مدکاری، اونک کندیته مخصوص کوزللیکنی کوره مدکاری ایچون سور قرآنیته نک بتون صفحاتنه سر ییلمش اولان ارحیر تجش اسلوبلری آکلامق، نکات لسانیه نک ذوقه وارمق قدرت و قابلیتینی کوستره میورلر.

بیلمک که، اسرار لسانه آشالقی نامنه اساس سز مجادلده دن، واهی سفسطه و مغالطه دن ماعدا سرمایه سی اولیان کسه لر دن بشقه کیملر، آیات قرآنیته دن برچوغلک تفسیر و تاویلی خصوصنده تعسف یوللرینه صابار؟ شورایه درج ایده جکمز آیات حکیمه نک محاسنی، روح بلاغتی تمثیل ایدن دقایق ذوق سلیمه، حقیقی بر سلیقه عربیه یه مالک اولان برکسه نک نظر اماننه نه وجهله خفی قالدیلیر؟

«قد مکرا الذین من قبلهم فانی الله بنیانهم من القواعد فخر علیهم السقف من فوقهم و اتاهم العذاب من حیث لایشعرون» او مشرکلردن اول کلنلرده مکر و حيله یولنی طوتدیلر. الله اولنلرک خاتمانلرینی تمکدن قاورادی، تپه لرندن طاملری باشلرینه کوچدی. او محادقلری یردن عذابه کرفتار اولدیلر.

«ومکروا مکراً و مکراً مکراً و هم لایشعرون فانظر کیف کان

عاقبه مکرم انا دمرناهم و قومهم اجمعین فتلک بیوتهم خاویه بما ظلموا» اولنلر بر حيله یابدیلر، خبرلری یوق ایکن، بزده حيله لرینه بر جزا ترتیب ایتدک. باق حيله لرینک عاقبتی نه یه منجر اولدی. کندیلرینی ده، قوملرینی ده محو و هلاک ایتدک. ایشته خاتمانلری، طاملرینک نتیجه سی اوله رق، سر ییش یرده یاتیور.

«ومکروا و مکراً لله و الله خیر الما کرین» اولنلر حيله یولنه صابدیلر. اللهده حيله لرینک جزاسنی و یردی. الله مکرمه مجازات ایله مقابله ایدنلرک اک خیر لیسیدر.

«سفرغ لکم ایها النقلان» ای انس و جن، کون کله جک ایشمزی کوچری حسابکزی کورمکه حصر ایده جکمز.

«قلما آسفونا انتقمنا منهم فاغرقناهم اجمعین فجعلناهم سلفاً و مثلاً للآخرین» بزی کوچند یردکاری کی کندیلرندن انتقاممزی آلدق، کافه سی سویه غرق ایتدک، اولنلری کلوب کچمش، حال و شانلری اخلافه موجب عبرت اولمش کسه لر یابدق بر اقدق.

«ان تقرضوا الله قرضاً حسناً یضاعفه لکم و یغفر لکم» الله یولنده مالکزی اتفاق ایدرسه کز اونک مقابلی سزه قات قات و یرر، همه کناهلر یکزی مغفرت ایدر.

«من ذا الذی یقرض الله قرضاً حسناً فیضاعفه له اضعافاً کثیره» هانی او کسه که الله یولنده مالی اتفاق ایتسون ده مقابلی الله دن قات قات و برحقوق فضله سیله آسون.

استاد حکیم شیخ محمد عبده صرحومک بوصوک آیتک تفسیری حقنده سردایش اولدینی قیمتدار سوزلری شوراده نقل ایتکی مناسب کوردک:

جناب حقک اتفاق کله سی یرینه، عادة استقراض ایده نک قرض یرنه محتاج موقعنده بولندیغی کوسترم «اقرض» تعبیرینی قوللانمه سنده بر اینجه لک وارکه نشوة تمیزی الله ایمانی اولانک قلبی وجد مسرتله طولد یرر، وجدان و محاکمه سی مضموننه انقیاده مجبور ایدر.

بو تعبیر مؤمنلرک قلبلرینی خضوع و استکانت حسلریله چاریدیره جق، فرمان لایزاله امتتاک ایچون والهانه برتهالکه سوق ایده جک بر قوه تسخیری یی حائر در. بونک علویت مالی قارشیسنده بروضع خشوع آله رق وارینی و یرمکه جان آتیمان بر قلب، هدایت ازیله دن نصیب آله میان، تفحات فیض اقدسدن بهره سی اولیان بر قلبدر، خیره تمایل حسی کیرمامش، فئالق، بدمایه لک اعماقندن طاشمش بر قلبدر. هانکی بر بیوک آدمک ایده جکی لطف جناب حقک بو لطفه

معادل اوله ییلیر؟ دوشونمه لی که جناب پروردکار، محض لطفیه فائل سامان ایتدیکی قوللرینی مواسات کی، کندیلرینک ده، بر لکده یاشادقلری کسه لرکده سعادتیه بادی اولان بر فضیلت اجتماعیه ارشاد ایدیور، فضله ثروتلرندن بر مقدارینی دوغریدن دوغری یه سعادت حاللرینه، محافظه شرف و استقلاللرینه خادم بولنان مصالح عامه اوغورنده بذل و اتفاق کی علوی بر مزیته سوق و هدایت ایلیرور.

و بو هدایت و ارشادینی امر و تکلیف صورتند دکل، استفهام شکلند
تجلی ایندیریور؛ کونک برنده کندیلرینه ده اصابت ایتمی احتمالن
بعید اولیان درد احتیاجی زنکیلرله خاطر لایق ایچون ذاتنه مستقرض
عنوانی ویریور؛ صکرده بو مواسات و فداکاری به اضعاقله
مقابله وعدنده بولنور .

جناب حقک نعمت و احساننه مستغرق ابتدکی، قوللرندن بر
چوقلرینک فوقنده بر پایه رفاه و سامان بخش ایلدیکی بر قول اولسون ده
بویله بر اعطفه مظهریت قارشیننده قلبی طوکررق هیچ بر اثر اهتزاز
کوسترسون؛ الی ارباب احتیاجه معاونت ایچون اوزانماسون؛ صکره
اوآدمه، الله و هر خیر و نعمتک اوندن کلدیکنه ایمانی واردرد دنیلسون...
اصلا . دوشون؛ بر پادشاه تحیل ایت؛ اونک فقرا ایچون اعانه جمع
ایتمک ایستدیکنی و بو مقصدله سکا بویولده متلطفانه و نوازشکارانه
سوزلر سویلیدیکنی فرض ایله . سوزلرینک قلبکده نصل بر موقع
طوته جفته، سماحت و فداکاری به داوراندریق ایچون الکه نه یولده
بر تأثیر اجرا ایده جکته کندک حکم ویر .

بوسوزلری شورابه نقل ایتدک که خلق لسان عربک سر ائینه آشنا
اولان ارباب عرفانک آیات قرآنیه بی نه یولده محاکمه ایتدکرینی، کتاب
قدسی دروننده کی خزائن حکمتک عقول سلیمه اصحابنه نصل منکشف
اولدیفنی آکلاسونلر .

عرب، قرآن حکیم کندیلرینه نازل اولدینی زمان بو کی اسرار
بالغهی آکلاویه میحق بر حلاله دکلدی . فصاحت و بلاغته
بلند بر پایه بی حائز اولان بو آدمملر آیات الهیه بی جان قولاغیله دیکلرلر،
همده کلام اللهک آثار ساطعه اعجازی قارشیننده باشلری اوکلرند
بر وضع حرمت و تقدیر آلهرق دیکلرلر ایدی . بنی و عناد بصر
و بصیرتلیرینه برده هما چکمش، موضوع بحث اولان آیت قرضی
ایشیدنجه سوق طغیان ایله «ان الله فقیر و نحن اغنیاء» دیمک جرأتی
کوسترمش اولان بر کافر متمرد استننا ایدیلرینه هریدن هیچ بری
آیات منزله دن برینی تنقیده یلتمش اولدینی ایشیدلماشدر . چونکه
کندیلرند عبارت قرآنیه نک محاسنی، دقایق و اسرارینی نظر لرندن
قاجیر میحق بر ذوق سلیم، بر ملکه راسخه واردی .

قرآن حکیمک تفسیرینه تشبث ایدنلردن بر چوقلری اسالیب
همر به حقیله آشنا اولماق، عبارات قرآنیه نک روحنه نفوذ ایده مامک،
ادب لسانه عائد سرمایه علمیلری پک محدود اولق کی حالات
الجالسیله قرآن کریمک صیت بلندینه پک جوق ضررلر ابراث ایتشلردر .
بو آدمملر تفسیر و ادیننده ایستدکلی یوللره کیتمشلردر . غوامض
لسانه اولان درجه و قوفلری نه محصول قریحه لری اولان توجیهلرده،
نده بشقه لرندن روایت ایتدکلی فکرلرده خطادن آزاده قالمه لرینه
کافی کله یلماشدر . هله افکار مخصوصه لری تفسیره عائد روایاتک
منبعلری تشکیل ایدن کسه لر اسکی زمانلرده کلوب کچمش، اعصار
قدیمه نک سینه احترامنه کومولش اولدیلرندن دولای خلقک، هر

سوزلرینی بیوک بر اعتماد و حرمتله تالی ایتمه لری و اولنلری احکام
صریح و سنن صحیحه مرتبه لرینه جیقارمه لری دینی قائم لری فلا کتله
صوقش، ارباب دینی ده اتم سائر یاننده بیوک خجاشلره گرفتار ایتشدر .
بونک بر مثالی «ومن اعظم ممن منع مساجد الله ان یدکر فیها
اسمه و سمی فی خرابها اولئک ما کان لهم ان یدخلوها الا خافین»
آیت کریمه سنک طرز تفسیرنده کورورز . مفسر لک بوآیت کریمه بی
تفسیر و ادیننده سویلش اولدقلی اوزون اوزون سوزلری نقل ایله
صحیفه لر طول و درمق جهته کتیمه جکر؛ یالکزشونی اخطار ایده جکر که
سویلن سوزلرک کترته، سرد ایدیلن فکرلرک مبذولیتنه رغماً
مفسر لر دن هیچ بری «اولئک ما کان لهم ان یدخلوها الا خافین»
آیتده کی نفیک نهی تکلیفی اولدیفنه اشارت ایتماشدر . حقیقته ایه
بوراده نهدن مقصد مسلمانلره بر وظیفه تحمیل ایتمکدر . اووظیفه
مسلمانلرک، معبدلرینک حمایه و محافظه سنی الی بیوک بر وظیفه ییلمه لری،
ذکر خدا ایله معصور اوله سینه مانع اولق ایستین، خرابنه
جالیشان ظالم لک اورالره کیرمه لرینه بتون موجودیتلریله سماعت
ایتمه لری، معابد قبولرینی یالکز طامنه دن جانلرینی، قانلرینی محافظه
ایچون اولنلرک حریم امن و اماننه التجا مقصدیله کلنلره آچه لریدر .
بو تکلیفدن مقصد مسلمانلری، دینی و محال مقدسه دینی بی بوکی
اشرانک تجاوز اتندن مصون بولندیرمق ایچون هر درلو و سائله مراجعتله
مکلف طوتمقدردر . بوآیت کریمه مقتضاسنجه مسلمانلرک وظیفه لری
جامع لره، مسجدرلر یایمق و صکره بونلری محافظه جهتی هیچ دوشونمامک،
محافظه ایچون ایجاب ایدن اسبابی استکمال خصوصینده اهمالکار
داورایمق دکلدر . بوشرائط داخلنده معابد یایمق دشمنلرک بالاخره
بونلری یداستیلارینه کچیره رک کلیسا و سائر یه تحویل ایتمه لرینه امکان
حاضر لایق دیمکدر .

نه حاجت، ده یاقین و قتلرده دولت عثمانیه نک الندن چیقان یرلرده
جامع لرک نصل کلیسایه جوریلدیکنی، جبر واکراه ایله تنصیر ایتدیریلن
بچاره مسلمانلرک آیلرینه صلیب لر رسم ایدیلدیکنی کورمدمکی؟ بو حاللر
هپ مسلمانلرک معبدلرینی حمایه خصوصینده لایقید داورانمه لری،
اولئک سلامت و محفوظیتنی تأمین اسبابی تهیه خصوصینده جدی بزم
عزم کوسترمامه لری نتیجه سی دکلدر؟

شبه سزدر که مسلمانلر جوامع و مساجدلرینک اسباب حمایه
و مدافعه سنی حاضر لایقله کندی موجودیتلرینی، شرف و استقلاللرینی،
ملکترلرینی مدافعه و سائلنی احضار ایتش اولورلر .

ایشته آیت کریمه نک روح مفادی بودر . مفسر لر آتی تفسیر
و ادیننده بر جوق محایف املا ایتدکلی، آیات قرآنیه نک متحمل
اولمادی بر جوق یازیلر یازدقلی حالده هیچ بری یو حقیقتک اطرافده
بیله دولاشماشدر .

دیگر بر مثالی «لن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سییلا»
نظم کریمک طرز تفسیریدر . بوآیتده کی نفی تأکیدنک توجیه و تفسیری

بولنده مفسر لر واقعه مطابق جهتی اولیان ، عقله ، حادثاته توافق ایتمیان برخیلی سوزلر سولمشلردر . حالبوکه بوراده کی صیغه نفی ده ، اولکننده اولدینی کی ، بروجله احتمال مساع بر اقیان نهی قطعی بی تضمن ایتمکده در . مسلمانلر بو آیتله کفارک ربه کیتنی قبول ایتمکدن منع ایدلش اولیورلر . ذاتاً جناب حق احکام و تکالیفی آره سنده کافرلرک مسلمانلره تحکملرینی ایجاب ایده جک بر قید بولنه مامق طیبی

بر کیفیت دکلدر . بالعکس آیات قرآنیه میاننده مسلمانلره اولی الامر کندی ایچلرندن اولدقجه اطاعت فرض اولدینی صراحة افاده ایدن آیتلر واردر . بوکا بقاء درک غیر مسلم بر حاکمه رضاسیله تسلیم زمام اقتیاد ایتمک ، اوکا قارشو بوضع تذلل و خشوع آلمق مسلمانلره یاقید غیر بر حال دکلدر . بویله یاپانلر آتم اولورلر .

عبدالعزیز چاریش

مترجمی : محمد شوکت

اقوام اسلامیه نك اسباب انحطاطی

بر زماندن بری جهان اسلامک بلااستنا هر طرفه صولت ایدن مادی و معنوی انحطاطک اسبابله بواسبابک ازاله سی حقنده برچوق قلملر طرفندن برچوق مطالعات یورودولمشدی .

ایشته اکابر امتدن برنس سعید حلیم پاشا حضرتلرینک صوک زمانلرده انتشار ایدن غایت مهم بر اثری ده عینی موضوعه دائر اولوق اوزره جدأ یوکسک ، جدأ قیمتدار ، جدأ مصیب فکرلری احتوا ایتمکده بولوندینی جهته هم محترم قارئلر مری بو اثرک مندرجاتندن خبردار ایتمک ، هم ده متفکرین ملتی بو موضوع اوزرنده بیان مطالعاته دعوت ایلش اولوق ایچون نسخ مطبوعه سی بک آرز قالمش اولان بو اثرک بوهفته دن اعتباراً نشریت باشلا یوروز .

امید ایدرک اثر حائر اولدینی اهمیتله متناسب بر تلقی به مظهر اوله جق و متفکرین ارباب قلمک اوکنده بک فیضی بر زمین تبیع و محاکمه آچیلرینی انتاج ایده جکلدر .

اسلامه قارشو موروث و غیر شعور بر کین و خصومه متلا ایدیلر . بوندن ماعدا ذهینلری ده شاهد اولدقلری وقایع و حادثاتک سجایای حقیقیه سی ، مولدی اولان عوامل و حالات روحیه بی بحق انحطاطه ایدمه جک قدر ذهینت اسلامیه دن فرقلی ایدی . بوندن طولانی غریبلر شون و حادثات شرقیه بی کندی حالت فکریه و روحیه لرینه نظر آبک یا کلس تفسیر ایدرک آکا کوره حکم و یردیلر و انحطاط اسلامی شرع مینک نقائص اصلیه و اساسیه سنه عطف ایلدیلر .

بو اعتقادلرینی تقویه ایدن شوی ده عالم اسلامده کی بو مرضک عمومی اولوسی ایدی .

شایان حیرت بروحدت و عمومیت عرض ایدن بو حادثه بی بالجه اقوم مسلمنه آره سنده مشترک عینی بر عامله اسناد ایلک ضرورتی حس ایلدکلرندن و اقوام مسلمنه بیننده دینلرندن باشقه بر رابطه اشتراک و اتحاد بوله مدقلرندن اقوام اسلامیه نك شریعت احمدیه به تابع اولدقجه ملل عیسویه به نسبتاً قطعی بر مادونیت حالنده قالدققلرینی آواز بلند ایله ادعایه قالدقشدیلر .

دسترس اولدقلری بو حکم و نتیجه بک سطحی اولمقله بر اثر هم تابع اولدقلری حسیات و اباطیلی تطمین ، هم ده منطق و محاکمه لرینه توافق ایدیور ایدی .

حقیقت حالده ایسه ذات مسئله بی تبدیل و تغییردن باشقه بر شینه خدمت ایتور ایدی .

عالم اسلامک هر طرفنده بو کون اصلاحات و ترقیدن ، تعالی و استقلالدن باشقه بر مسئله موضوع بحث دکلدر .

حالبوکه کال استغراب ایله مشاهده ایدیوروزک اقوم اسلامیه نك دوچار اولدینی انحطاطک ماهیت و اسبابی حقنده الآن حکم فرما اولان جهالت عمیقته نك ازاله سیله هیچ کیمسه جدی بر صورتده مشغول اولیور . کوریوروزک اقوم مذکور نك بو مرض هولنا کدن تخلیصی وظیفه سی در عهده ایدلر بوسوتون قطع علاقه ایده جک درجه ده ماضیلردن فک نظر ایلدکلری و شقایاب ایتمک ایسته دکلری علتک اوصاف و ماهیتی آکلا یوب اوکر نك کلفتی بیله اختیار ایتدکلری حالده غیرت لرنده موفقیت تخیل ایدوب طور یورلر . بو حال ایسه نکبت و انحطاط مزک عرض ایده بیله جکی اک حزن انگیز بر منظره در .

انحطاط اسلام ، آنجق اقوم مسلمنه نك ربه آجانبه دخولدن صوکره بونون حقیقت و اهمیتی ایله تظاهر ایتشددر .

اقوام مذکور ، مستولیرینه نسبتاً بک دون شرائط آلتنده حیانتکذار اولدقلرندن انحطاطلرینی بزدن اول مشاهده ایدلر زیر ربه سنه داخل اولدقلری اقوام خرسینیانه اولمش و متفکرلری بزدن چوق زمان اول بومسئله ایله اشتغال ایلش ایدی .

انسال کثیره دن بری مصاب بولندیغمز بومرضدن خبردار اولمقلغمز اجانب سایه سنده در دیمک اولیور .

حیفاکه غریبلر مسلمانلره هاند اولان هر شیئه ، بالخاصه دین